

ประกาศกระทรวงสาธารณสุข

เรื่อง หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการสอบสวนโรคติดต่ออันตรายหรือโรคระบาด

พ.ศ. ๒๕๖๓

โดยที่เป็นการสมควรกำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการสอบสวนโรคติดต่ออันตรายหรือโรคระบาด

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๕ วรรคหนึ่ง มาตรา ๗ (๒) และมาตรา ๓๔ วรรคสาม แห่งพระราชบัญญัติโรคติดต่อ พ.ศ. ๒๕๕๘ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงสาธารณสุขโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการโรคติดต่อแห่งชาติ จึงออกประกาศไว้ ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ ประกาศนี้เรียกว่า “ประกาศกระทรวงสาธารณสุข เรื่อง หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการสอบสวนโรคติดต่ออันตรายหรือโรคระบาด พ.ศ. ๒๕๖๓”

ข้อ ๒ ประกาศนี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

ข้อ ๓ เมื่อเกิดโรคติดต่ออันตรายหรือมีเหตุสงสัยว่าได้เกิดโรคติดต่ออันตรายขึ้นในเขตพื้นที่ใดให้เจ้าพนักงานควบคุมโรคติดต่อในเขตพื้นที่นั้นร่วมกับหน่วยปฏิบัติการควบคุมโรคติดต่อดำเนินการสอบสวนโรคทันที ภายในสิบสองชั่วโมงนับแต่พบผู้ที่เป็นหรือมีเหตุอันควรสงสัยว่าเป็นโรคติดต่ออันตราย

ข้อ ๔ เมื่ออธิบดีกรมควบคุมโรคโดยคำแนะนำของคณะกรรมการด้านวิชาการได้ประกาศชื่ออาการสำคัญ และสถานที่ที่มีโรคระบาดในเขตพื้นที่ใด ให้เจ้าพนักงานควบคุมโรคติดต่อในเขตพื้นที่นั้นร่วมกับหน่วยปฏิบัติการควบคุมโรคติดต่อดำเนินการสอบสวนโรคทันที ภายในสี่สิบแปดชั่วโมงนับแต่พบผู้ที่เป็นหรือมีเหตุอันควรสงสัยว่าเป็นโรคที่อธิบดีกรมควบคุมโรคประกาศเป็นโรคระบาด

ข้อ ๕ ในการดำเนินการสอบสวนโรคตามข้อ ๓ และข้อ ๔ ให้เจ้าพนักงานควบคุมโรคติดต่องานร่วมกับหน่วยปฏิบัติการควบคุมโรคติดต่อดำเนินการสอบสวนโรคต่อเนื่องไปจนกว่าสภาวะการณ์ของโรคนั้นจะสงบลงหรือกรณีมีเหตุอันสมควร หรืออธิบดีกรมควบคุมโรคได้ประกาศยกเลิกประกาศตามข้อ ๔

ข้อ ๖ ในการดำเนินการสอบสวนโรคของเจ้าพนักงานควบคุมโรคติดต่อและหน่วยปฏิบัติการควบคุมโรคติดต่อ ให้ดำเนินการสอบสวนโรคตามแนวทางปฏิบัติที่แนบท้ายประกาศนี้

ข้อ ๗ เมื่อเจ้าพนักงานควบคุมโรคติดต่องานดำเนินการสอบสวนโรคแล้วพบว่า มีโรคติดต่ออันตรายหรือโรคระบาดเกิดขึ้น ให้เจ้าพนักงานควบคุมโรคติดต่อซึ่งรับผิดชอบในการสอบสวนโรคดังกล่าวจัดทำสรุปรายงานการสอบสวนโรคและแจ้งไปยังคณะกรรมการโรคติดต่อจังหวัดหรือคณะกรรมการโรคติดต่อกรุงเทพมหานคร พร้อมทั้งส่งรายงานดังกล่าวให้แก่กรมควบคุมโรค ภายในสี่สิบแปดชั่วโมงนับแต่พบผู้ที่เป็นหรือมีเหตุอันควรสงสัยว่าเป็นโรคติดต่ออันตรายหรือโรคระบาด ทั้งนี้ให้ส่งรายงานสถานการณ์ประจำวันต่อคณะกรรมการโรคติดต่อจังหวัดหรือคณะกรรมการโรคติดต่อ

กรุงเทพมหานคร พร้อมทั้งส่งรายงานดังกล่าวให้แก่กรมควบคุมโรคอย่างน้อยวันละหนึ่งครั้งจนกว่า
สถานการณ์ของโรคจะสงบลงหรือกรณีมีเหตุอันสมควร

ข้อ ๘ การแจ้งต่อคณะกรรมการโรคติดต่อจังหวัดหรือคณะกรรมการโรคติดต่อ
กรุงเทพมหานคร และการรายงานให้แก่กรมควบคุมโรค ตามข้อ ๗ ให้ดำเนินการโดยวิธีการหนึ่ง
วิธีการใด ดังต่อไปนี้

- (๑) แจ้งเป็นหนังสือ
- (๒) แจ้งทางโทรสาร
- (๓) แจ้งทางไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์
- (๔) วิธีการอื่นใดที่กรมควบคุมโรคประกาศกำหนดเพิ่มเติม

ข้อ ๙ การแจ้งและการรายงานตามข้อ ๘ ให้แจ้งและรายงานไปยังที่อยู่หรือสถานที่ทำงาน
หมายเลขโทรสาร หรือหมายเลขไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ของสำนักงานสาธารณสุขจังหวัด
ของสำนักอนามัย กรุงเทพมหานคร หรือของกรมควบคุมโรค แล้วแต่กรณี หรือวิธีการอื่นใดในกรณีที่
กรมควบคุมโรคประกาศกำหนดเพิ่มเติม ทั้งนี้ ที่อยู่หรือสถานที่ทำงาน หมายเลขโทรสาร
และหมายเลขไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ หรือวิธีการอื่นใดที่กรมควบคุมโรคประกาศกำหนดเพิ่มเติม
ทั้งของสำนักงานสาธารณสุขจังหวัด ของสำนักอนามัย กรุงเทพมหานคร หรือของกรมควบคุมโรค
รวมถึงแบบการแจ้งและการรายงาน (ถ้ามี) ให้เป็นไปตามที่กรมควบคุมโรคประกาศกำหนด

ข้อ ๑๐ ให้อธิบดีกรมควบคุมโรครักษาการตามประกาศนี้ ในกรณีที่มีปัญหาเกี่ยวกับการ
การดำเนินการตามประกาศนี้ ให้อธิบดีกรมควบคุมโรคเป็นผู้วินิจฉัยชี้ขาด และให้คำสั่งหรือข้อวินิจฉัย
ของอธิบดีกรมควบคุมโรคถือเป็นที่สุด

ประกาศ ณ วันที่ ๒๐ เมษายน พ.ศ. ๒๕๖๓

อนุทิน ชาญวีรกูล

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงสาธารณสุข

แนวทางปฏิบัติในการดำเนินการสอบสวนโรค
แบบท่ายประกาศกระทรวงสาธารณสุข เรื่อง หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไข
ในการสอบสวนโรคติดต่ออันตรายหรือโรคระบาด พ.ศ. ๒๕๖๓

โดยที่ข้อ ๖ แห่งประกาศกระทรวงสาธารณสุข เรื่อง หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการสอบสวนโรคติดต่ออันตรายหรือโรคระบาด พ.ศ. ๒๕๖๓ กำหนดให้เจ้าพนักงานควบคุมโรคติดต่อร่วมกับหน่วยปฏิบัติการควบคุมโรคติดต่อดำเนินการสอบสวนโรคตามแนวทางปฏิบัติแบบท่ายประกาศนี้ ดังนั้นจึงเห็นควรกำหนดแนวทางปฏิบัติในการดำเนินการสอบสวนโรค โดยมีรายละเอียดดังนี้

ข้อ ๑ เมื่อเกิดหรือมีเหตุสงสัยว่าได้เกิดโรคติดต่ออันตรายหรือโรคระบาดขึ้นในพื้นที่ใด ให้เริ่มดำเนินการสอบสวนโรค ดังนี้

(๑) ให้เจ้าพนักงานควบคุมโรคติดต่อและเจ้าหน้าที่ในหน่วยปฏิบัติการควบคุมโรคติดต่อเตรียมความพร้อมและมอบหมายหน้าที่ในการจัดเตรียมเอกสาร เครื่องมือ วัสดุอุปกรณ์ อุปกรณ์ป้องกันส่วนบุคคล (Personal Protective Equipment: PPE) ตลอดจนหลักเกณฑ์ วิธีการ หรือข้อมูลที่ต้องใช้ในการสอบสวนโรคติดต่ออันตรายหรือโรคระบาดนั้น ๆ แล้วแต่กรณี

(๒) ให้เจ้าพนักงานควบคุมโรคติดต่อและเจ้าหน้าที่ในหน่วยปฏิบัติการควบคุมโรคติดต่อสวมใส่อุปกรณ์ป้องกันส่วนบุคคล (Personal Protective Equipment: PPE) หรือสวมใส่ชุดหรืออุปกรณ์ป้องกันตามความจำเป็นหรือเหมาะสม เพื่อป้องกันการติดเชื้อจากผู้ที่เป็นหรือผู้ที่มีเหตุอันควรสงสัยว่าเป็นโรคติดต่ออันตรายหรือโรคระบาด หรือจากผู้สัมผัสโรค รวมถึงจากสิ่งแวดล้อม

ข้อ ๒ การดำเนินการระหว่างสอบสวนโรคติดต่ออันตรายหรือโรคระบาด ให้ดำเนินการ ดังนี้

(๑) ทบทวนข้อมูลหรือสถานการณ์การเกิดโรคเบื้องต้น

(๒) เมื่อพบผู้ป่วยรายแรก (Active case finding) ให้ค้นหาผู้ที่เป็นหรือผู้ที่มีเหตุอันควรสงสัยว่าเป็นโรคติดต่ออันตรายหรือโรคระบาดเพิ่มเติม ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กรมควบคุมโรคกำหนด

(๓) ค้นหาผู้ที่เป็นผู้สัมผัสโรค โดยแบ่งผู้สัมผัสโรคตามระดับความเสี่ยงว่าเป็นผู้สัมผัสโรคที่มีความเสี่ยงสูงหรือมีความเสี่ยงต่ำ

(๔) ให้ผู้ที่เป็นหรือผู้ที่มีเหตุอันควรสงสัยว่าเป็นโรคติดต่ออันตรายหรือโรคระบาด หรือผู้ที่เป็นผู้สัมผัสโรคหรือเป็นพาหะ แจ้งข้อมูลที่เป็นต่อเจ้าพนักงานควบคุมโรคติดต่อ โดยอย่างน้อยต้องแจ้งข้อมูลของตนเอง รวมถึงข้อมูลของคนในครอบครัวหรือผู้ใกล้ชิด โรคประจำตัว ประวัติการเดินทาง ประวัติการทำงาน ประวัติการสัมผัสผู้ป่วย ประวัติการได้รับการสร้างเสริมภูมิคุ้มกันโรคหรือการรับยา ตลอดจนพฤติกรรมเสี่ยงต่าง ๆ ที่อาจทำให้ติดเชื้อโรคหรือแพร่เชื้อโรค หรือข้อมูลอื่น ๆ ที่เป็นประโยชน์ต่อการสอบสวนโรคหรือป้องกันหรือควบคุมโรค

(๕) เก็บตัวอย่างที่จำเป็นเพื่อส่งตรวจยืนยันทางห้องปฏิบัติการ เช่น เก็บตัวอย่างจากผู้ที่เป็นหรือผู้ที่มีเหตุอันควรสงสัยว่าเป็นโรคติดต่ออันตรายหรือโรคระบาด จากผู้สัมผัสโรคหรือเป็นพาหะ จากศพ เช่น การชันสูตรศพ (Autopsy) การเก็บชิ้นเนื้อบางส่วนจากสารคัดหลั่งหรืออวัยวะจากศพ (Necropsy) จากสิ่งแวดล้อม จากสัตว์หรือซากสัตว์ หรือจากสิ่งอื่นใดที่จำเป็นต่อการสอบสวนโรคหรือป้องกันหรือควบคุมโรค ทั้งนี้ หลักเกณฑ์และวิธีการในการเก็บตัวอย่างให้เป็นไปตามที่กรมควบคุมโรคกำหนด

(๖) สํารวจสิ่งแวดล้อม ...

(๖) สำรวจสิ่งแวดล้อม (Environmental study) ที่เกี่ยวกับการติดต่อของโรค เช่น ระบบน้ำดี น้ำทิ้ง ระบบการระบายอากาศภายในอาคาร กระบวนการผลิตอาหาร การสำรวจพาหะนำโรค

(๗) ศึกษาทางกีฏวิทยา (Entomological study) ในกรณีที่มีโรคนั้นเป็นโรคติดต่อ นำโดยแมลง

(๘) ทำลายสิ่งของที่ปนเปื้อนเชื้อโรคติดต่อ เช่น อุปกรณ์ป้องกันส่วนบุคคล (Personal Protective Equipment: PPE) หรือวัสดุอุปกรณ์ต่าง ๆ ที่ใช้ในการสอบสวนโรค โดยให้ดำเนินการทำลายเชื้อโรคติดต่ออย่างเหมาะสม

(๙) ในกรณีเจ้าพนักงานควบคุมโรคติดต่อหรือเจ้าหน้าที่ในหน่วยปฏิบัติการควบคุมโรคติดต่อสัมผัสกับผู้ที่เป็นหรือผู้ที่มีเหตุอันควรสงสัยว่าเป็นโรคติดต่ออันตรายหรือโรคระบาด หรือสัมผัสสิ่งแวดล้อมที่ปนเปื้อนเชื้อโรคติดต่อ โดยไม่ได้สวมอุปกรณ์ป้องกันส่วนบุคคล (Personal Protective Equipment: PPE) หรือไม่ได้สวมชุดหรืออุปกรณ์ป้องกันที่เหมาะสม หรือชุดหรืออุปกรณ์ที่สวมอยู่ชำรุดหรือฉีกขาด ให้หยุดปฏิบัติหน้าที่และแจ้งเจ้าพนักงานควบคุมโรคติดต่อสังกัดสำนักงานสาธารณสุขจังหวัด สำนักงานมัย กรุงเทพมหานคร หรือกรมควบคุมโรค ทันที

ข้อ ๓ เมื่อดำเนินการสอบสวนโรคแล้วเสร็จ ให้เจ้าพนักงานควบคุมโรคติดต่อแจ้งและรายงานตามที่กำหนดไว้ในข้อ ๗ ของประกาศกระทรวงสาธารณสุข เรื่อง หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการสอบสวนโรคติดต่ออันตรายหรือโรคระบาด พ.ศ. ๒๕๖๓ และให้ดำเนินการ ดังนี้

(๑) ทบทวนและจัดทำสรุปผลการดำเนินการสอบสวนโรคของหน่วยปฏิบัติการควบคุมโรคติดต่อ (After Action Review) อย่างเป็นระบบ

(๒) ให้เจ้าพนักงานควบคุมโรคติดต่อและเจ้าหน้าที่ในหน่วยปฏิบัติการควบคุมโรคติดต่อเฝ้าระวังอาการของตนเองภายในหนึ่งระยะฟักตัวสูงสุดของโรคนั้น ๆ หากมีอาการป่วยหรือมีเหตุอันควรสงสัยว่าป่วย ต้องแจ้งต่อเจ้าพนักงานควบคุมโรคติดต่อที่มีหน้าที่รับแจ้งกรณีมีโรคติดต่ออันตรายหรือโรคระบาดเกิดขึ้นหรือมีเหตุสงสัยว่าได้เกิดขึ้น ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์และวิธีการแจ้งที่กำหนดไว้ในประกาศกระทรวงสาธารณสุขซึ่งออกโดยอาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๓๑ แห่งพระราชบัญญัติโรคติดต่อ พ.ศ. ๒๕๕๘